

Husův dům Hvozdnice, 3. dubna 2016

Text kázání (Vendula Kalusová)

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který je a který přijít má

Intr. Ž 150

Píseň

Modlitba

Čtení Sk 5, 27-32

Píseň

J 20, 19-31

Bratři a sestry,

jsme v liturgickém roce stále ještě ve velikonočním čase před nanebevstoupením Páně, tedy procházíme s Kristem podle evangelií obdobím těsně po Jeho vzkříšení, kdy přešel ten pomyslný předěl mezi tímto a věčným životem – vstal z mrtvých – ale ještě nevstoupil na nebesa – jde o jakousi dobu mezi životem a životem věčným – hodinu mezi psem a vlkem ... Budeme číst texty, ve kterých se Ježíš zjevuje učedníkům v nejrůznějších podivných podobách, mluví ke svým přátelům a ti ho nepoznávají, potkává je na jejich cestách – je to období, kdy v nejužším apoštolském kruhu panuje skepse a nejistota, obavy z toho, co bude, nedůvěra a únava se šíří poté, co Kristus zemřel a apoštolové zůstali: sami.

Dnes jsme tedy svědky situace se vzkříšeným, která se v textu dvakrát opakuje – a probíhá základně takto. Skupina učedníků je v nějaké místnosti za zavřenými dveřmi, protože se bojí – čteme, že Židů. Ono je jedno, čeho se ti lidé za zavřenými dveřmi, jak čteme dále, bojí – resp. KOHO se bojí – prostě jsme v místnosti, kde je 10 lidí pohromadě – a tato místnost je naplněna strachem. Proto se dveře pevně zavrou – aby k nám nikdo nemohl. Aby se sem nikdo nedostal. Abychom byli v bezpečí. Ovšem podívejme se na tu situaci jaksí více detailně. Obraz zavřených dveří je častý evangelijní motiv tam, kde má vstoupit Ježíš – do místnosti, do situace, do života, do světa.... Zatímco v adventu se přicházející Spasitel musí těžce zavřenými dveřmi lidských domácností a srdcí probíjet – nebo naopak zavírá dveře před těmi, kteří jaksí zmeškávají jeho pozvání do Božího království – „aj, stojím přede dveřmi a tluču“.... – klasický adventní text, příběh o spícím hospodáři, který vzbuzen uprostřed noci nechce otevřít prosícímu člověku v nouzi podobenství o deseti družičkách, které než daly do pořádku své lampy, dveře pro vstup na svatbu se zavřely atd. – vzkříšený Kristus už nemusí zápasit se žádnými překážkami – a v našem textu se prostě objevuje v místnosti, naplněné strachem – aniž by se dveře otevřely, tedy přichází jaksí hladce, bez problémů a zápasů o to, zda ho tam vůbec chtějí.... A najednou je tu – stojí uprostřed nás. Uprostřed 10 ustrašených, zesláblých lidí. A říká – pokoj vám. Je to tento verš, který se opakuje v textu třikrát – je to příchod pokoje a smíření, klid a mír, který Kristus přináší tam, kde se bojíme, kde jsme někde v něčem zavření a uvěznění – a nevidíme cestu ven. Co se totiž odehrává za našimi vlastními zavřenými dveřmi...? Zavřené dveře. A za nim uvnitř? Lidé se svým strachem. Ve 30. letech 20. století ze Židů – v Čechách z Romů – v Evropě z Arabů.... Koho všeho se takto lidé za svými zavřenými dveřmi bojí? A co se za nimi odehrává? Co se v neděli večer – jak čteme - odehrává za zavřenými dveřmi našich domovů? Ať jsou ty dveře kdekoli – jsou-li za nimi lidé se svým strachem a dveře se příliš často neotvírají – zůstáváme ve své uzavřenosti, dohlédneme nejdál

k protější stěně – a možná nám uniká, co se za dveřmi opravdu děje. Mám za to, že kdyby apoštolové ty dveře totiž pootevřeli – zjistili by, že za nimi žádní Židé nejsou, už odešli, už žádné nebezpečí nehrozí.... A možná je to tak i s námi – jsme v něčem zavření, uzavření, ze strachu „co kdyby“ – ale bojíme se už jen své představy, stínu minulosti, něčeho, co není – nebo to není vlastně tak strašné – jen ty dveře otevřít. Další, co je nevyhnutelný důsledek jakékoli uzavřenosti – narůstání tlaku a dusná atmosféra uvnitř, napětí, konflikt, nakonec možná odchod právě těmi dveřmi a prásknutí jimi za sebou.... A právě v tu chvíli – možná když bylo nejhůř a strach byl největší – zjevil se Ježíš uprostřed nich a říká „pokoj vám“.

Při první Ježíšově návštěvě chyběl jeden z apoštolů, Tomáš Didymos. Proč stojíme někdy venku – za dveřmi – jsme prostě vně, mimo? A jak se v takové pozici cítíme? Pátřejme, proč Tomáš s ostatními nebyl. Někdy nás pošlou za dveře. Někdy nás odněkud vystrčí – a my se cítíme pokořeni, jako na hanbě. Máme pocit, že se ostatní proti nám spikli, že jsme vyvržení, jiní, že nás nechťejí. Jsme vyhnání, vykázání. To je jedna z možností. Druhá je, že se za dveřmi děje něco, s čím nesouhlasíme, nechceme nic mít – a tak dobrovolně odejdeme. Nebo to apoštol Tomáš prostě nestihl – nebo prostě vůbec nevěděl, že s něco děje. To nejspíš – protože tomu napovídá jeho reakce, když mu řekli, že „viděli Pána“. Dokud nevidím stopy po hřebech – nevěřím vám. A to je to místo.

Jak víme, apoštolská skupina nebyli zrovna lidé oplývající nějak výrazně pozitivními charaktery. Jidáš byl na peníze, schopen pro pár stříbrníků čehokoli – Jakub a Jan maminčini mazánci, vydobývající si lukrativní pozice vedle samotného Krista – Petr je zbabělý lhář – Šimon Zélóta byl zřejmě členem tehdejší extrémistické skupiny – atd. atp. Podívejme se, kdo je Tomáš Didymos. Jaký je to člověk? Vyjděme ze situace samotné. Mezi zdeptané, ustrašené, kdesi zavřené apoštoly vejde Kristus s přáním pokoje – a zavládne radost, úleva, všichni vydechneme. Pokoj – uklidnění rozvířených emocí – utišení strachu a obav – Boží mír se rozhostil v té místnosti a naplnil shromážděná lidská srdce radostí. Kristus byl vzkříšen – už se nemusíme bát. Situace se uklidnila. Pokoj vám. Vchází Tomáš a všichni se s ním dělí o tu právě prožitou radost – sdělují mu svůj zážitek. Dokud nevidím ty rány, tak vám nevěřím – odpovídá Tomáš. Dosti tvrdé. Tomáš je lidským typem, který hodnotí situace zásadně a jedině podle své zkušenosti – hodnotí, zda něco je nebo není skutečné podle toho, zda to sám zažil/zakusil/viděl. To, s čím on sám nemá osobní zkušenost, považuje za omyl. Tomáš si neuvědomuje, že do situace, kdy se všem ulevilo a je konečně klid – vnáší on opět nedůvěru a nedůvěra znamená opět další – strach. A navíc – chtít si sáhnout na něčí hluboké rány – a pak zhodnotit, zda se jedná o skutečnost, je dosti necitlivé. A přesně to Tomáš chce- chce se znovu rýpat v Kristových ranách a posuzovat jejich relevanci – podle čeho? Jakoby chtěl zkoumat, zda to prostě dost bolí.... Kým je, že si takto troufá? Bratři a sestry, mně nevěřící Tomáš vždycky připadal jako takový nevinný trouba, který tam přišel a ničemu nevěřil.... Ale on to tak nevinný trouba možná nebyl. Je to apoštol, který ve vrcholném okamžiku, kdy bylo potřeba začít čerpat z Kristem darovaného pokoje, opět zasévá sémě pochybností – a začíná pomalu ale jistě rozkládat apoštolský kolektiv ☺ a zahušťovat atmosféru. Je to typ, který nepřipustí, že někoho něco bolí – pokud s tím sám nemá nějakou zkušenost. Je to člověk, který hodnotí situace podle své zkušenosti – a co ji přesahuje, to zavrhuje jako neexistující!

Když přichází Ježíš podruhé, Tomáš je již přítomen – a podobně jako kdysi Marta je kárána za svou pečlivost, která způsobuje, že přehlíží podstatné duchovní záležitosti svého života – je Tomáš pokárán právě za to, že svou víru a důvěru staví na své zkušenosti – a neumí se spolehnout na něco, s čím prostě zkušenost nemá. Co je jiné. Br. A ses., jednou ze základních křesťanských vlastností je

soucit. Zdravý soucit je schopnost věřit druhé lidské bytosti její utrpení, aniž bychom s ním měli sami vlastní zkušenost. Jinými slovy – soucitný je např. člověk, který přesto, že žije šťastný a harmonický život má jakési hluboké pochopení pro ty, kdo žijí své neštěstí, trápení a bolesti. Soucit znamená, že nechceme pitvat rány a bolesti druhých lidí – a nepoužívat je jako argumenty. Domnívám se, že Tomáš Didymos měl problém právě se soucitem. Nedokázal sdílet totiž s apoštoly jejich radost se setkáním se vzkříšeným – a hned v závěsu se chce naprosto necitlivě dotýkat Jeho ran a používat je jako nějaký důkaz....

Kam nás tedy vede dnešní text? Za prvé nám klade otázku – kde se v něm nacházíme? Jsme někde zavření? Je nám těsno? Žijeme v nějaké nezdravé uzavřenosti? Nevíme, co se děje venku? Jsme těmi, kdo mají strach? Jsme jako těch 10 tehdy, kteří tráví nedělní večer v hrůze, co se může stát? Potřebujeme nějaké mocné uklidnění, utišení, pokoj Boží? Nebo jsme těmi, kdo stojí vně? A proč jsme vně? Byli jsme vystrčení ven? Odešli jsme sami? A jak se tam venku cítíme? Odkud přišel Tomáš Didymos? Z jaké situace? Anebo jsme těmi, kdo do nějaké stojaté, uzavřené, neprodyšné situace vnáší znovu a znovu pokoj a mír – ten Boží klid, po kterém prahne lidská duše zejména v čase strachu? Jsme těmi, kdo vnáší pokoj – a snímají z bližních břemeno strachu? A poslední otázka – jsme soucitní, nebo se někdy necitlivě dotýkáme ran druhých lidí tak, abychom jim je vůbec uvěřili? Kde stojíme my? Věříme v Krista a Jeho vzkříšení tak, jak jsme zde o tom mluvili minulou neděli – aniž bychom se s Ním setkali, aniž bychom se jej dotkli? Jaká je naše víra?

AMEN

Píseň

Ohlášky

Modlitba+Otčenáš

Poslání Zj 1, 4-8